

BELGA

DE MORGEN / 03.11.09 / Sarah Teerlynck

MECHELS GEZELSCHAP 't ARSENAAL TREKT MET TONEELSTUK 'BELGA' NAAR MAROKKO LAND ZONDER MELK EN HONING

Een man trekt in de jaren zestig weg van Marokko naar België, maar het land van melk en honing blijkt vooral dat van niet-ingeloste beloften. In haar eerste toneelstuk **BELGA** vertelt schrijfster Rachida Lamrabet zijn verhaal. Vandaag vertrekken regisseur Michael De Cock en zijn ploeg ermee naar Casablanca, waar het donderdag opgevoerd wordt.

'Het wordt dringend tijd dat we dit verhaal vertellen', zegt Rachida Lamrabet. 'Het kan ons helpen de samenleving waarin we vandaag leven te begrijpen.'

Michael De Cock, directeur en artistiek leider van het Mechelse gezelschap 't ARSENAAL, wilde al langer een stuk maken met de eerste generatie gastarbeiders als thema. Een ontmoeting met schrijfster Rachida Lamrabet bracht het plan in een stroomversnelling. "Het leek me beter dat zij het stuk zou schrijven", vertelt de regisseur. "Niet alleen wist ze er meer over, het is ook leuk om een nieuwe stem te laten horen in het theaterlandschap."

"Het sprak me enorm aan om met Michael te werken", zegt Rachida Lamrabet. "Zijn reportage- en theaterwerk is niet alleen erg geëngageerd, het is oprecht. Bovendien vond ik de thematiek belangrijk. Het verhaal van de eerste migranten wordt te weinig verteld. Uit zichzelf zouden ze hun verhaal nooit doen, waardoor het nu vergeten dreigt te raken. Ik wil het opnieuw een plek in ons collectief geheugen geven." Toch beklemtoont De Cock dat **BELGA** niet de alomvattende geschiedenis is van de eerste generatie Marokkanen die in ons land kwam werken. "Het gaat over die ene man en hoe het hem verging. Wij hebben zeker niet de pretentie die hele geschiedenis te reconstrueren. Het behoedt ons ook van politieke correctheid. Wij beweren niet: zo is het gegaan. Tegelijk is het belangrijk de geschiedvervalsing waar heel wat politici zich aan bezondigen terug te draaien. Ooit hoorde ik Marc Van Peel haast letterlijk beweren: 'Het kan me niet schelen hoe lang ze hier al wonen, ze moeten allemaal Nederlands leren'. Terwijl er helemaal geen taalvoorzieningen waren toen de eerste generatie hier arriveerde. Daar is de kiem gezaaid van veel latere problemen." De man om wie het draait, is een jonge Berber die in de jaren zestig naar België komt om te werken. Hij wil een jaar of twee geld verdienen en dan terugkeren naar zijn vrouw en kinderen, maar het loopt anders."

HARDE WERKERS

"Het was een openbaring om dit stuk te schrijven", zegt Lamrabet. "Opeens werden die eerste generatie migranten mannen van vlees en bloed. Ze waren vaak idealistisch, hielden van het leven en raakten helemaal in de war van dat nieuwe land, dat in eerste instantie prachtig leek. Als je het over die generatie hebt, denkt iedereen automatisch: 'harde werkers', maar er zijn zoveel meer dimensies."

De personages in **BELGA** – een vader, zijn zoon en een vrouw – worden vertolkt door Mourade Zeguendi, bekend van *Union Suspecte*, Mostafa Benkerroum en Lotte Heijtenis. Het was geen sinecure Mourade en Mostafa te vinden. "Het is geen toeval dat ze geen van beiden een theateropleiding hebben gehad", zegt De Cock. "In onze conservatoria vind je nauwelijks mensen van vreemde origine. Gelukkig sippelen er nu via het circuit van stand-upcomedy allochtone acteurs binnen."

Donderdag voeren De Cock en zijn ploeg **BELGA** op in Casablanca. "Marokko is het vertrekpunt van mijn personage en daarom is het mooi dat **BELGA** ook daar gespeeld wordt", zegt Lamrabet. "En niet alleen vanwege de symboliek. Ik denk dat veel Marokkanen die in hun thuisland gebleven zijn niet altijd een correct beeld hebben van wie wel weg is gegaan. Zij kennen de mooie auto's en de leuke cadeautjes waar de emigranten elk jaar mee terugkeren, met vakantie in Marokko, maar het ware verhaal kennen zij vaak niet."